

European Schools

Office of the Secretary-General
Pedagogical Development Unit

Ref.: 2013-01-D-30-sv-5

Orig.: SV

ONL- LÄROPLAN I SVENSKA – P3-P5/S1-S7^{1 2}

SWEDISH ONL SYLLABUS – Primary and Secondary

**APPROVED BY THE JOINT TEACHING COMMITTEE ON 13 AND 14 FEBRUARY
2014 IN BRUSSELS**

- Update of the table page 5 regarding the Common European Framework of Reference for Languages
- Amendment of chapter 3 “Learning objectives “ (Mål för inläringen)
- Amendment of chapter 4 “Contents” (Innehåll)

Immediate entry into force on 15 February 2014 for P3-S4 and S6

Entry into force on 1 September 2014 for years S5 and S7

¹ Approved by the Joint Teaching Committee by Written Procedure PE 2013-16

² Following the decision of the du Joint Board of Inspectors on 11 February 2015 on the document 2011-09-D-47-en-5 “Structure for all syllabuses in the system of the European schools”, samples of written and oral exams were added to the syllabus

INTRODUCTION

Following the Board of Governors' approval in April 2011 of the document 2011-01-D-33-en-7 relating to the organisation of studies and courses in the European Schools, Swedish ONL (Other National Language) is introduced into the European School system in September 2013. At levels P3 and S1 the ONL new provisions come into effect on 1st September 2013.

The following timetabling arrangements apply to ONL:

Years P3 –P5	1 hour 30 minutes
--------------	-------------------

Years S1 – S3 inclusive (cycle 1)	2 x 45 minute periods per week
Years S4 – S5 (cycle 2)	4 x 45 minute periods per week
Years S6 – S7 (cycle 3)	4 x 45 minute periods per week

Classes are 'protected' in that classes will be formed for any number of Category 1 or Category II students.

This ONL syllabus aims to build on the skills students have already acquired and to further develop their knowledge and linguistic competences in Swedish. It aims to promote natural and communicative use of the language and is intended to prepare learners to follow third-level courses in Swedish should they so wish. It seeks to provide students with the ability to manipulate and use different types of texts and to give them a deeper awareness of the Swedish language, culture and literature.

The ONL Swedish syllabus is based on the *Common European Framework of Reference for the Teaching and Learning of Foreign Languages* and the *European Framework for Key Competences for Lifelong Learning*.

The syllabus reflects in its objectives, content and methods a common, harmonised basis in the field of modern languages for the European Schools as already used by many national systems.

The syllabus focuses on the knowledge and the competences to be attained at the end of each cycle, and includes general objectives, didactic principles, learning objectives, contents and assessment. It presents the learning outcomes which students will be expected to achieve at the end of each cycle, and describes the knowledge and skills they will develop to be able to communicate effectively.

INTRODUCTION

Suite à l'approbation par le Conseil supérieur, en avril 2011, du document 2011-01-D-33-fr-7 portant sur l'organisation des études et des cours dans les Ecoles européennes, le suédois ONL (*Other National Language*, « autre langue nationale ») est introduit dans le système des Ecoles européennes en septembre 2013. Pour les 3ème primaire et 1ère secondaire, les nouvelles dispositions concernant l'ONL entrent en vigueur le 1er septembre 2013.

Les dispositions horaires suivantes sont applicables à l'ONL:

Years P3 –P5	1 heure 30 minutes
1 ^{ère} -3 ^e (1 ^{er} cycle)	2 périodes hebdomadaires de 45 minutes
4 ^e & 5 ^e (2 ^e cycle)	4 périodes hebdomadaires de 45 minutes
6 ^e & 7 ^e (3 ^e cycle)	4 périodes hebdomadaires de 45 minutes

Les cours sont « protégés », c'est-à-dire créés pour les élèves de Catégorie I ou II quel que soit leur nombre.

Le programme d'ONL a vocation à s'appuyer sur les savoir-faire que les élèves ont déjà acquis et à perfectionner leur maîtrise et leurs compétences linguistiques en suédois. Il vise à promouvoir l'usage naturel de la langue dans la communication et à préparer les apprenants à suivre des études supérieures en suédois s'ils le souhaitent. Il entend doter les élèves de la capacité à manipuler et exploiter divers types de textes et à approfondir leur sensibilité à la langue, la culture et la littérature suédoises.

Le programme de suédois ONL repose sur le *Cadre européen commun de référence pour l'enseignement et l'apprentissage des langues étrangères* et le *Cadre européen des compétences clés pour l'éducation et la formation tout au long de la vie*.

A travers ses objectifs, son contenu et ses méthodes, le programme traduit un socle commun harmonisé dans le domaine des langues modernes pour les Ecoles européennes tel qu'en exploitent déjà de nombreux systèmes nationaux.

Le programme se concentre sur les savoirs et les compétences à acquérir au terme de chaque cycle et aborde des objectifs généraux, des principes didactiques, des objectifs d'apprentissage et des contenus ainsi que l'évaluation. Il présente les acquis de l'apprentissage que les élèves sont censés maîtriser au terme de chaque cycle et décrit les savoirs et savoir-faire qu'ils acquerront pour communiquer efficacement.

EINLEITUNG

Im Anschluss an die Genehmigung des Dokuments 2011-01-D-33-de-7 über die Unterrichts- und Fächerorganisation an den Europäischen Schulen durch den Obersten Rat im April 2011 ist der Lehrplan Schwedisch ONL (*Other National Language*, 'Andere Landessprache') im September 2013 im System der Europäischen Schulen eingeführt worden. In den Klassen P3 und S1 sind die neuen ONL-Vorkehrungen zum 1. September 2013 in Kraft getreten.

Folgende Stundenplanvorgaben sind für ONL zu beachten:

Jahren P3 –P5	1 Stunde 30 Minuten
---------------	---------------------

Klassen S1 – S3 einschl. (Stufe 1)	2 Unterrichtsperioden von 45 Minuten pro Woche
Klassen S4 – S5 (Stufe 2)	4 Unterrichtsperioden von 45 Minuten pro Woche
Klassen S6 – S7 (Stufe 3)	4 Unterrichtsperioden von 45 Minuten pro Woche

Die Klassen sind insofern 'geschützt' als dass sie für gleich welche Anzahl Schüler der Kategorie 1 oder Kategorie II gegründet werden.

Dieser Lehrplan für ONL beruht auf den bereits erworbenen Fertigkeiten der Schüler und bezweckt den weiteren Ausbau ihres Wissens und ihrer Kompetenzen in Schwedisch. Ferner steht die Förderung der natürlichen und kommunikativen Sprachverwendung sowie die Vorbereitung der Lernenden auf eine Fortsetzung ihrer Erziehung im tertiären Bildungsbereich auf Schwedisch, insofern dies gewünscht ist, im Mittelpunkt. Die Schüler sollen lernen, mit unterschiedlichen Textformen umgehen und sie einsetzen zu können, und ein besseres Verständnis der schwedischen Sprache, Kultur und Literatur erwerben.

Der Lehrplan Schwedisch ONL stützt sich weitgehend auf das *Gemeinsame Europäische Rahmenwerk für den Unterrichts- und Lernprozess für Fremdsprachen* und das *Europäische Rahmenwerk für Schlüsselkompetenzen für lebenslanges Lernen*.

Der Lehrplan spiegelt in seinen Zielsetzungen, in seinem Inhalt und in seinen Methoden eine gemeinsame, harmonisierte Grundlage für die modernen Sprachen an den Europäischen Schulen wieder, wie dies bereits in zahlreichen nationalen Bildungssystemen angewandt wird.

Der Lehrplan zielt auf das Wissen und die Kompetenzen ab, die zum Ende einer jeden Stufe erreicht werden müssen, und enthält allgemeine Zielsetzungen, didaktische Grundsätze, Lernziele, Lerninhalte sowie Beurteilungsmethoden. Er definiert die Lernergebnisse, die von den Schülern zum Abschluss einer jeden Stufe erwartet werden, und beschreibt das Wissen und die Fertigkeiten, die sie sich aneignen müssen, um effizient kommunizieren zu können.

1. Allmänna mål

Europaskolorna har ett tudelat syfte: å ena sidan erbjuder de formell undervisning i olika läroämnen, å andra sidan främjar de elevernas individuella utveckling i en större social och kulturell kontext. Den formella undervisningen ger kunskaper och färdigheter, begrepp och kunnande i olika läroämnen. Den individuella utvecklingen gynnas i olika intellektuella, etiska, sociala och kulturella sammanhang. Hit hör vetenskapen om situationsbundet uppförande, att förstå den egna livs- och verksamhetsmiljön samt utvecklingen av den individuella identiteten.

Dessa två mål, som är oskiljaktigt sammanlänkade till varandra, främjas i en miljö som är starkt medveten om mångfalden i de europeiska kulturerna. Medvetenheten om och erfarenheterna av en gemensam europeisk identitet styr eleverna till att respektera traditionerna i varje land och region i Europa alltmör samt att utveckla och bevara en egen nationell identitet.

Eleverna i Europaskolorna är medborgare i framtidens Europa och hela världen och behöver brett kunnande för att genast kunna svara på utmaningarna i en värld som snabbt ändras. År 2006 godkände Europaparlamentet och rådet en europeisk referensram för nyckelkompetenser inom livslångt lärande (Europaparlamentets och rådets rekommendation 2006/962/EG). I den fastslås följande åtta nyckelkompetenser som alla behöver för att få personliga upplevelser av att lyckas, för att utvecklas, fungera som en aktiv medborgare, verka i samhället och få sysselsättning:

1. kommunikation på modersmålet
2. kommunikation på främmande språk
3. matematiskt kunnande och grundläggande naturvetenskaplig och teknisk kompetens
4. digital kompetens
5. lära sig att lära
6. social och medborgerlig kompetens
7. initiativförmåga och företagarsamhet
8. kulturell medvetenhet och kulturella uttrycksformer.

Europaskolornas läroplan strävar efter att utveckla alla dessa kompetenser. I lärokurser för olika språk satsar man utöver kommunikativa färdigheter även på att utveckla elevens sociala och medborgerliga kompetens samt deras kulturella medvetenhet och uttrycksformer.

I ovan nämnda nyckelkompetenser placerar sig svenska ONL som andra inhemska språk mellan modersmålet och främmande språk, eftersom den inte helt passar in i någondera men innehåller kunnande från båda och kulturellt sett har en finlandssvensk, rikssvensk och en nordisk dimension.

Etappmålen i ONL-svenska baserar sig på de skalor som ingår i *Den allmänneuropeiska referensramen för undervisning, inläring och bedömning av språk (CEFR)*, som utvecklats av Europarådet.

Etappmål	Inlärningsmål
1:a etappmålet P3-P5	A1+
2:a etappmålet S1-S3	A2
3:e etappmålet S4-S5	B1
4:e etappmålet S6-S7	B2

I Europaskolorna ska målen för inläring och undervisning i främmande språk jämföras med CEFR-skalorna på följande sätt:

L2	C1
L3	B1+
L4	A2+
ONL	B2

2. Didaktiska principer

Följande didaktiska principer styr undervisningen i ONL-svenska och lärandet:

- I inläringen betonas den kommunikativa språkfärdigheten: eleven kan kommunicera på egen nivå enligt målen i etappmålen och elevens utgångspunkt beaktas i undervisningen
- I undervisningen bör i första hand den funktionella språkkunskapen betonas när man undervisar i språkkunskapens olika delområden
- I undervisningen bör man använda så mycket svenska som möjligt (både finlandssvenska och rikssvenska). Den modell som läraren ger som språkanvändare är viktig
- Eleven ska uppmuntras att använda även små språkkunskaper
- Eleven ska uppmuntras att använda sig av sina befintliga språkkunskaper och inlärningsstrategier
- Man ska använda sig av varierande metoder och tillvägagångssätt i undervisningen
- Differentierad undervisning rekommenderas för att beakta elevernas olika behov. Elevernas olika inlärningsstilar, sociala förmåga, styrkor och svagheter ska anpassas till undervisningen på bästa möjliga sätt
- Eleven uppnår flyt, noggrannhet och självständighet i sin språkbehärskning genom att man i undervisningssituationerna skapar autentiska lärmiljöer, bl.a. med hjälp av modern teknik
- En god språkförmåga förutsätter att eleven under sina studier har kunnat tillgodogöra sig en förståelse för de strukturer som språk är uppbyggda på
- I undervisningen bör man beakta att elever lär sig språket stegvis, fel som elever gör ska behandlas på ett konstruktivt sätt som främjar inläring
- Eleven ska med tiden utveckla sitt språkliga register och bli medveten om språkets sociokulturella betydelse och därmed kunna anpassa språket till olika situationer

Förteckningen ovan är inte fullständig och punkterna är inte i prioritetsordning.

3. Mål för inläringen

Mål för första etappmålet (P3-5)

Målet är att eleven i slutet av det första etappmålet klarar av följande inom de olika kompetensområdena:

1. förstår ett begränsat antal ord, korta satser, frågor och uppmaningar som gäller personliga angelägenheter eller den aktuella situationen
2. läser och förstår bekanta och en del obekanta och korta meddelanden som handlar om vardag och rutiner eller där det ges enkla instruktioner
3. kan uppge och tala om vissa omedelbara behov
4. fråga och svara i dialoger som handlar om grundläggande personuppgifter och vardag
5. kan delge sina omedelbara behov med korta satser
6. visar kännedom om svenska språket och om situationer, i vilka svenska används i elevens omgivning
7. ägna en positiv attityd mot svenska och svenskspråkig kultur

Mål för andra etappmålet (S1-3)

Målet är att eleven i slutet av det andra etappmålet klarar av följande inom de olika kompetensområdena:

1. förstår det mest centrala innehållet i korta, enkla diskussioner som intresserar eleven
2. läser och förstår huvudtankarna i texter och vissa detaljer i en text på några stycken
3. berättar kort om sig själv och sin närmaste krets
4. reder sig i de allra enklaste dialogerna och servicesituationerna
5. kan skriva korta meddelanden och beskriva enkla situationer, som har att göra med vardagliga behov
6. ägnar en positiv attityd mot inläring av svenska och språk i allmänhet
7. visar medvetenhet och till en del behärskar grundläggande kunskaper om Finlands svenskspråkiga eller tvåspråkiga kultur
8. igenkänner och tillämpar olika språkliga inlärningsstrategier
9. tillämpar studiestrategier till sin språkinläring

Mål för tredje etappmålet (S4-5)

Målet är att eleven i slutet av det tredje etappmålet klarar av följande inom de olika kompetensområdena:

1. förstår huvudtankarna och viktiga detaljer i tal, som behandlar teman som återkommer i skolan, på arbetet eller under fritiden, inklusive korta referat samt får tag i huvudpunkterna i radionyheter, filmer, tv-program och tydliga meddelanden
2. skaffar ny förutsebar information om bekanta ämnen i välstrukturerade texter på några stycken
3. ger en kort, katalogmässig beskrivning om sin närmaste krets och dess vardag och deltar i rutinsamtal om egna angelägenheter eller sådant som är viktigt för en själv
4. tar del i diskussion, t.ex. framför sina önskemål och förmedlar på ett sakenligt sätt en berättelse

- telses, boks eller films intrig
5. skriver korta personliga och mer offentliga meddelanden, och i dem innefattar nyheter och uttrycker tankar om bekanta abstrakta ämnen och om kultur t.ex. musik och filmer med enkla uttryck som hänvisar till en viss mån till det förgångna och framtiden
 6. visar kunskaper om svenska språket och svensk kultur i Finland t.ex. samhälle, histori, aktuella händelser och litteratur
 7. uppfattar medvetet särdrag i svenska och svenskspråkig kultur och tar hänsyn till dem
 8. väljer effektiva språkinlärningsstrategier för sitt eget lärande
 9. tar ansvar för sitt eget språkbruk och i växande mån för sin egen språkinläring

Mål för fjärde etappmålet (S6-7)

Målet är att eleven i slutet av det fjärde etappmålet klarar av följande inom de olika kompetensområdena:

1. förstår de centrala tankarna i muntlig framställning som är invecklad till språk och innehåll och som behandlar konkreta eller abstrakta ämnesområden samt följer detaljerade framställningar av allmänt intresse (nyheter, intervjuer, filmer, föreläsningar)
2. känner igen skribentens avsikt och textens syfte och lokalisera flera olika detaljer i en lång text samt ser snabbt textinnehållet och bruksvärdet i ny information
3. talar i jämnt tempo och är kapabel att kommunicera med infödda
4. presenterar klara och exakta beskrivningar av många slags erfarenheter, berättar om sina känslor samt redogör för händelser och erfarenheter av personlig betydelse
5. skriver klara och detaljerade texter som brev, uppsatser, rapporter i uttrycks attityder och åsikter om olika ämnesområden
6. visar djup kännedom om svenska språket och svenskspråkigt samhälle, aktualiteter, litteratur och dess bakgrund samt konst i allmänhet
7. utnyttjar olika koder mellan kulturer för att igenkänna och undvika kulturstereotyper
8. tar i växande mån ansvar för sin egen språkinläring
9. utvärderar kritiskt informationskällor och välja de pålitligaste och ändamålsenligaste av dem

4. Innehåll

Etappmålet 1 (P 3-5)

- grunden till svenska språkets inläring skapas
- nybörjarkunskaper om svenskans uttal, intonation och rättskrivning
- baskunskaper om svenska språkets centrala ordförråd och basstrukturer
- bekantskap med ordspråk, visor, sagor och berättelser
- baskunskaper om Finland och det finska, finlandssvenska och svenska livet samt hur man lever i andra delar av Norden
- baskunskaper om språkinlärningsstrategier

Etappmålet 2 (S1-3)

- baskunskaper om svenskans uttal, intonation och rättskrivning
- kunskaper om svenska språkets basordförråd och -idiomer
- kunskaper om ordstruktur och enkel basgrammatik
- baskunskaper för användning av ordböcker och andra källor inklusive informations- och kommunikationsteknologi
- kunskaper fördjupas om tvåspråkigheten i Finland, de nordiska länderna och språken som talas i dessa samt kultur
- kunskaper om basstrategier gällande språkinläring, samt medvetenhet om egna framsteg

Etappmålet 3 (S4-5)

- goda kunskaper om svenskans uttal, intonation och rättskrivningsregler
- breda kunskaper om ordförråd och idiomer
- utvidgat behärskande av ordförråd och grammatiska strukturer
- färdigheter att skaffa kunskap genom att utnyttja vid behov olika informationskällor inklusive digitala medier
- jämförelse av Finland och Sverige med övriga Norden, den nordiska vardagen och Europa, bekantskap med skönlitterära texter
- olika språkinlärningsstrategier samt verktyg för självbedömning

Etappmålet 4 (S6-7)

- kunskap om svenska språkvarianter för olika mottagare och situationer
- stort ordförråd, som befattar också abstrakta begrepp
- kännedom av olika komplicerade grammatikstrukturer
- självständiga strategier för kunskapssökning, användning av digitala källor
- fördjupande i skönlitteratur från Finland, Sverige och övriga Norden och andra länder
- självständiga inlärningsstrategier och färdighet att bedöma egen inläring

5. Bedömning

Bedömningen ska basera sig på inlärningsmålen i frågavarande etappmål. Bedömningen ska vara pålitlig och tydlig. (Ref: 2011-01-D-61-en-3 "Assessment Policy in the European Schools").

Kriterierna för bedömningen baserar sig på *Den allmänneuropeiska referensramen för undervisning, inläring och bedömning av språk* (CEFR).

Etappmål 1 (P3-5)

A) Formativ bedömning

Största delen av bedömningen ska vara formativ. Genom lärarens observationer, prov och elevernas självvärdering blir eleverna medvetna om sin egen nivå och sina framgångar under studierna. Bedömningen ska grunda sig på inlärningsmålen i ifrågavarande etappmål. I bedömningen kan läraren också använda den *Den allmänneuropeiska referensramen för undervisning, inläring och bedömning av språk* (CEFR) och självvärderingstabellen som ingår i den europeiska språkportfolion (s.k. självvärderingsmeningar).

B) Summativ bedömning

Studierna avslutas med ett jämförbart prov som omfattar hör- och läsförståelse, muntlig interaktion, tal och skrivning.

Etappmål 2 (S1-3)

A) Formativ bedömning

Största delen av bedömningen ska vara formativ. Genom lärarens observationer, prov och elevernas självvärdering blir eleverna medvetna om sin egen nivå och sina framgångar under studierna. Bedömningen ska grunda sig på inlärningsmålen i ifrågavarande etappmål. I bedömningen kan läraren också använda den allmänneuropeiska referensramen för undervisning, inläring och bedömning av språk och självvärderingsmeningarna som ingår i den europeiska språkportfolion.

B) Summativ bedömning

Studierna avslutas med ett jämförbart prov som omfattar hör- och läsförståelse, muntlig interaktion, tal och skrivning.

Etappmål 3 (S4-5)

A) Formativ bedömning

Största delen av bedömningen ska vara formativ. Genom lärarens observationer, prov och elevernas självvärdering blir eleverna medvetna om sin egen nivå och sina framgångar under studierna. Bedömningen ska grunda sig på inlärningsmålen i ifrågavarande etappmål. I bedömningen kan läraren också använda *Den allmäneuropeiska referensramen för undervisning, inläring och bedömning av språk* (CEFR) och självvärderingsmeningarna som ingår i den europeiska språkportföljen.

B) Summativ bedömning

Studierna avslutas med ett jämförbart prov som omfattar hör- och läsförståelse, muntlig interaktion, tal och skrivning.

Etappmål 4 (S6-7)

A) Formativ bedömning

Största delen av bedömningen ska vara formativ. Genom lärarens observationer, prov och elevernas självvärdering blir eleverna medvetna om sin egen nivå och sina framgångar under studierna. Bedömningen ska grunda sig på inlärningsmålen i ifrågavarande etappmål. I bedömningen kan läraren också använda *Den allmäneuropeiska referensramen för undervisning, inläring och bedömning av språk* (CEFR) och självvärderingsmeningarna som ingår i den europeiska språkportfolien. Bedömningen ska innehålla hör- och läsförståelse, muntlig interaktion, tal och skrift.

B) Summativ bedömning

I slutet av etappmålet 4, i den sista EB-examen, deltar eleven antingen skriftligt eller muntligt i ett jämförbart prov. Examen omfattar vanligtvis teman och innehåll från S7, men kan också inbegripa innehåll från tidigare år, speciellt från S6.

Om eleven i EB-examen avlägger ett skriftligt prov, ska elevens färdigheter i muntlig kommunikation och hörförståelse bedömas under det sista året. (S7). Bedömningsresultatet bildar en del av läroämnets C- vitsord.

På motsvarande sätt, om eleven önskar avlägga muntligt prov i EB-examen, ska elevens skriftliga färdigheter bedömas under det sista året (S7). Bedömningsresultatet bildar en del av läroämnets C- vitsord.

Skriftligt prov

Det skriftliga provet består av tre delar:

- Del 1: en för eleven okänd text och därtill hörande frågor som eleven bör besvara.
- Del 2: en produktiv text som innehåller ca 250 ord med ett tema som berör innehållet i texten i del 1.
- Del 3: ett skriftligt prov som baserar sig på en på förhand bestämd litteratur vilken kan inkludera den ena eller båda de tidigare delarna (del 1, del 2 ovan).

Muntligt prov

Eleven bekantar sig i 20 minuter med en för henne/honom obekant text. I början av det muntliga provet har eleven möjlighet att uttrycka sina tankar och åsikter om textens innehåll. Provtillfället utvecklas steg för steg till en dialog mellan eleven och provanordnaren. Elevens syn på och förståelse av den behandlade texten/texterna bildar en del av den muntliga examen.

Bedömningskriterier

Med hjälp av slutproven bedöms hur väl eleverna har uppnått inlärningsmålen i frågavarande etappmål.

I proven mäts elevernas förmåga att presentera något tema på det språk som eleven studerar, ta upp dess huvudpunkter, analyser innehåll och uttrycka sin åsikt. Eleven bör vid behov hänvisa till viktiga drag i kulturen, litteraturen, historien och samhället i länder som använder språket samt visa att eleven kan form- och satslära, kan använda ett ordförråd och idiomer. Hörförståelse, muntlig interaktion och tal bedöms på det språk som eleven studerar.

SWE ONL EB written examination, model

Skriftligt prov

DEL 1

Tove Jansson och muminvärlden

Mjukt rundad näsa, vitluddig päls, en glad nyfikenhet och stor förtjusning över små ting. Det handlar förstås om Mumintrölet, en figur som har mycket gemensamt med sin skapare Tove Jansson, som i år skulle ha fyllt 100 om hon hade levat. Alla känner igen Mumintrölet. Hans rondör finns på kaffemuggar, påslakan och plastfigurer. Han finns avbildad på ritblock, tröjor, servetter, sockerkaksformar – till och med som dekor på en sax! Men som alltid vid beundran finns det risk för att föremålet för våra känslor till slut plattas till. Allra mest utslätad har Mumin blivit i de tecknade filmerna om Mumindalen, som visserligen är vänliga, men där han ändå tappat sin ursprunglighet.

Vem var Tove Jansson? I grunden var hon konstnär, och hon började teckna tidigt. Precis som för hennes mor ingick penslar och papper i vardagen. Modern Ham försörjde familjen genom sina illustrationer. Snart bidrog också Tove – det var hårda tider i 1930-talets Finland – när hon som tonåring började sälja skämtteckningar.

Ham kom från Sverige medan fadern, Viktor Jansson, var en finlandssvensk bildhuggare. Han var mer ärelysten än ekonomisk framgångsrik. Däremot var han fylld av lust att göra vardagen till äventyr, vilket också satte sina spår i Tove. Det gick vilt till när han och hans konstnärsvänner hade fest och anföll familjens korgstol med dragna svärd. Tove älskade spektaklet och kunde övervaka alltihop från sin sovhylla i den stora ateljén.

Ham är förebilden till Muminmamman. I verkligheten var hon ändå snarare yrkeskvinna än en mild leende bullbakerska. Och självklart har Muminpappan lånat drag av Viktor. Inte minst hans lust till storm och förändring. "Hit med lite katastrofer!", ropas det både i böckerna och i verkligheten.

Tove Jansson protesterade visserligen när omgivningen ville läsa in hennes privatliv i mumintillvaron. Men i likhet med de flesta konstnärer sipprade verkligheten in även i hennes konst. Att Snusmumriken, Mumintrölets bästa vän, har släktskap med Atos Wirtanen, Toves älskade och älskare under många år, är inte svårt att se. Båda är tänkande och frihetsälskande individer. Men när Tove i slutet av 1940-talet mötte Vivica Bandler, regissören som småningom blev teaterchef, slog kärleken ner som en blix. Snart växte de två små komiska tokarna Tofslan och Vifslan fram som Toves och Vivicas alter egon. Tove och Vivica var berusade av passion, men eftersom homosexuella relationer då ännu var straffbara i Finland och Vivica var gift höll de sitt förhållande hemligt (även om Tove gärna hade velat ropa ut sin förälskelse till alla om hon ensam fått bestämma).

Men Muminrollet själv då? I likhet med Tofslan är Muminrollet mycket som Tove. Han är ingen gåpåare utan snarare blyg och bortkommen. Detsamma gällde Tove, framför allt i yngre dagar. Muminrollet bär också en längtan att få höra till. Han söker sig till Snusmumriken som, i likhet med Toves hjärtevän Atos, svarar med tillgivenhet men ändå alltid är på väg någon annanstans. Muminrollet älskar Snusmumriken och ännu mer sin mamma. Så gjorde också Tove som inte flyttade hemifrån förrän hon fyllt 27. Genom hela livet fortsatte han vara den Tove satte främst.

År 1957 utkom *Trollvinter*, en av de mest älskade muminböckerna. Här vaknar Muminrollet ensam upp mitt i familjens vintersömn. Han kan omöjligt somna om utan beger sig ut. Han är det första troll som någonsin har fått uppleva den främmande iskalla värld som kallas vinter. På kalla tassar pulsar han eländig runt i en förvandlad, snövit dal, men så upptäcker han någon som sitter och nynnade invid en lykta – Too-ticki. Hon är Muminrollets mentor i romanen, den som lär honom att glädja sig åt det som är i stället för att gnälla och längta efter en förlorad sommar. Inspirationen till Too-ticki hämtade Tove Jansson från Tuulikki Pietilä, sin verkliga livskamrat. Till och med den rödrandiga tröjan är porträttlik. Tove träffade Tuulikki mitt i Muminseriens stora popularitet och hon hjälpte Tove att hantera och ta sig igenom den perioden. Det här återspeglas klart och tydligt i Too-tickis roll i *Trollvinter*, där Muminrollet blir Toves motsvarighet.

Muminböckerna översattes tidigt till engelska, och från 1954 publicerades en daglig seriestripp med muminrollen i Londonbaserade *The Evening News*. Serien blev otroligt populär och under en period publicerades den i 40 länder och hade dagligen ungefär 20 miljoner läsare. För Tove var den ändå en plåga. Hon hade skrivit på ett sjuårskontrakt och bara några år in i processen kallade hon det ett slavkontrakt. Hon hann inte mycket annat än att göra serier. När kontraktet gick ut vägrade hon att fortsätta, i stället tog lillebror Lars över. Tove ville göra annat, framförallt måla. Hon fortsatte också att skriva livet ut – för vuxna. Men även om den sista boken om muminrollen gavs ut redan 1970 fortsatte hon att skapa nya teaterpjäser, inspirera till filmer, göra utställningar och återge historierna om sina troll, fast nu huvudsakligen i form av uppläsning.

(794 ord)

Källa: <http://www.lararnasnyheter.se> (5.8.2014)

<http://www.biblioteketifokus.se/index.php/portrattet> (5.8.2014)

Svara på följande frågor utifrån texten. (30 poäng)

1. Hur tar sig Mumintrollets popularitet uttryck och vilken nackdel har populariteten inneburit? **(2 poäng)**

2. På vilket sätt påverkade Toves föräldrar henne? **(3 poäng)**

3. Vad berättas det om Toves tidigare kärleksförhållanden? **(2 poäng)**

4. Vilka likheter finns mellan Tove och hennes populära muminfigur? **(4 poäng)**

5. Vilket ord beskriver Too-ticki bäst med tanke på textens skildring? **(2 poäng)**

A Hjälpare

B Handledare

C Optimist

D Överlevare

6. Varför slutade Tove Jansson med tidningsserierna? **(2 poäng)**

A Arbetsavtalet med tidningen upphörde

B Populariteten blev för stor

C Hennes övriga arbete blev lidande

D Det gav henne fysiska besvär

7. Hurdant var Tove Janssons senare konstnärsliv? **(2 poäng)**

A Det var mångsidigt; mumintrollen förblev betydelsefulla

B Hon skrev mycket; hennes läsekrets blev bredare

C Målandet var viktigast; hon upphörde att ägna sig åt muminvärlden

D Det förändrades; mest sysslade hon med visuell konst av olika slag

8. Ange motsatsen till följande ord i texten. Behåll den ursprungliga böjningsformen.

(5 poäng)

a) levat

b) vardagen

c) framgångsrik

d) storm

e) vägrade

9. Ersätt de understrukna orden med ett annat ord eller uttryck med samma betydelse **(8 poäng)**

- a) stor förtjusning
- b) Tove Janssons figurer
- c) tappat sin ursprunglighet
- d) försörjde familjen
- e) anföll familjens korgstol
- f) en längtan att få höra till
- g) i stället för att gnälla
- h) men så upptäcker han någon som sitter och nynnar

Skriftligt prov

DEL 2 (30 poäng)

Skriv en text med cirka 250 ord om följande ämne.

I dag är det vanligt att berättelser från barnlitteraturen konsumeras i andra former än tryckta böcker. Många barn känner t.ex. Mumin och Pippi Långstrump från filmerna snarare än böckerna. Skriv en tidningsinsändare där du argumenterar för att dagens barn också ska ta del av böckerna, inte bara filmerna.

Skriftligt prov

DEL 3 (40 poäng)

Skriv en text med cirka 300 ord om följande ämne.

Liza Marklunds omdebatterade bok *Gömda* (2000) och Marianne Fredrikssons roman *Älskade barn* (2001) handlar båda om det ständigt aktuella ämnet kvinnomisshandel. Jämför dessa två berättelser och diskutera vilken bild Marklund och Fredriksson ger av såväl förövare som offer och vad författarna vill säga med sina berättelser. Jämför också språket och stilen i böckerna.

SWE ONL EB written examination, model. Assessment instructions.

Skriftligt prov: Bedömningsinstruktioner

Läsförståelse

DEL 1: 30 poäng

1. Hur tar sig Muminrollets popularitet uttryck och vilken nackdel har den ökade populariteten medfört? **(2 poäng)**

1. **Det finns en massa Muminprodukter**
2. **Muminrollet har blivit allt mindre lik sig själv**

2. På vilket sätt påverkade Toves föräldrar henne? **(3 poäng)**

1. **Modern: konstnärlighet, arbetslust**
2. **Fadern: äventyrslystnad/äventyrlighet**

3. Vad berättas det om Toves tidigare förhållanden? **(2 poäng)**

1. **Hon var först ihop med en man men förälskade sig senare i en kvinna**

4. Vilka likheter finns mellan Tove och hennes populäraste figur? **(4 poäng)**

1. **Blyg**
2. **Bortkommen (eller någon synonym: osäker, vilsen el.dyl.)**
3. **Längtan efter samhörighet/gemenskap el.dyl.**
4. **Älskar/Är beroende av sin mamma**

5. Vilket ord beskriver Too-ticki bäst med tanke på textens skildring? **(2 poäng)**

Rätt alternativ är B: Handledare

6. Varför slutade Tove Jansson med tidningsserierna? **(2 poäng)**

Rätt alternativ är C: Hennes övriga arbete blev lidande

7. Hurdant var Tove Janssons senare konstnärsliv? **(2 poäng)**

Rätt alternativ är A: Det var mångsidigt; muminrollen förblev betydelsefulla

8. Ange motsatsen till följande ord i texten. Behåll den ursprungliga böjningsformen.

(5 poäng)

- a) **dött, avlidit**
- b) **helgen, helgdagen, söndagen, festen, högtiden**
- c) **misslyckad, olycklig, resultatlös, dålig**
- d) **vindstilla, lugn, stiltje**
- e) **samtyckte, medgav, gick med på, accepterade, godtog**

9. Ersätt de understrukna orden med ett annat ord eller uttryck med samma betydelse **(8 poäng)**

- a) **glädje, entusiasm**
- b) **typer, karaktärer, gestalter**
- c) **förlorat, mist(at)**
- d) **underhöll, ansvarade för familjens uppehälle**
- e) **attackerade, angrep, gav sig på**
- f) **önskan, begär**
- g) **klaga, knorra**
- h) **får han syn på, observerar, märker, lägger han märke till**

Bedömningsinstruktioner
Skriftligt prov, skriven text

DEL 2: 30 poäng

Textens innehåll och struktur (18 p)

Ytterst mångsidig och logisk, välutvecklad textbindning	16–18
Mångsidigt innehåll, logisk disposition	14–15
Rätt mångsidigt innehåll, huvudsakligen logisk disposition	13
Enkelt innehåll, delvis brister i strukturen	11–12
Ensidigt innehåll, brister i strukturen	7–10
Bristfälligt innehåll, ologisk struktur	1–6
Ytterst bristfällig	0

Textens kommunikativitet, omfattning och exakthet (12 p)

Ytterst flytande, språkligt mångsidig och idiomatisk	11–12
Klar och flytande, språkligt felfri och mångskiftande	9–10
Lagom klar, språkligt rätt mångskiftande, enstaka fel	8
Förmedlar budskapet nöjaktigt, språkligt medelmåttig, fel förekommer	7
Förmedlar budskapet ställvis oklart, ensidig och många språkfel	5–6
Förmedlar budskapet dåligt, språkligt ytterst begränsad och många fel	1–4
Kan inte förmedla ett budskap, elementärt språk	0

Bedömningsinstruktioner

Skriftligt prov, litterär del

DEL 3 (40 poäng)

Språk (stil och register) 20 poäng

Innehåll (ändamålsenlighet/disposition 20 poäng)

EUROPEISK STUDENTEXAMEN

ONL-svenska del III Det slutliga betyget är /40

Betyg	SPRÅK (stil och register)	INNEHÅLL (ändamålsenlighet/disposition)
18-20	Skribenten använder mångsidiga satskonstruktioner. Ordförrådet är mångsidigt och träffande. Språkregistret är undantagslöst lämpligt för situationen och texten är berömligt flytande.	Skribenten behärskar till fullo de möjligheter och slutledningar uppgiften erbjuder; hen kan självständigt och på ett personligt sätt motivera och sammanställa sina åsikter och slutsatser.
16-17	Skribenten använder mångsidiga satskonstruktioner säkert och skickligt. Skribenten gör bara några småfel; användningen av skiljetecken rättstavningen är för det mesta felfri. Ordförrådet är mångsidigt och motsvarar uppgiften. Språkregistret är nästan undantagslöst lämpligt för situationen. Texten är mycket flytande.	Skribenten är helt på det klara med uppgiftens möjligheter och slutledningar; svaret är ifrågasättande och balanserat. Inledningen är mycket slagkraftig; motiveringarna följer en klar disposition och är logiska, och de slutsatser som drags utifrån dem är klarläggande. Kunskaperna och synsätten är grundliga och exakta, och svaret är självständigt.
14-15	Skribenten behärskar skickligt krävande grammatik- och satskonstruktioner även om det förekommer enstaka fel i dem. Ordförrådet motsvarar uppgiften. Skribenten håller sig oftast till ett för situationen lämpligt språkregister trots enstaka småfel. Texten är smidig trots vissa brister på naturlighet.	Ett övertygande svar som håller sig till det väsentliga. Skribenten förmår ifrågasätta och analysera sina tankar. Skribenten framskrider från en klar inledning genom väldisponerade och logiska motiveringar till slutsatser där ambitionen är att kombinera saker på ett nytt sätt. Svaret är ett uttryck för exakt och självständig kunskap.
12-13	En adekvat text. Skribenten använder till en del krävande och komplicerade konstruktioner, dock inte konsekvent korrekt. Ordförrådet är för det mesta rimligt även om det finns ämnesspecifika brister i det. Skribenten håller sig oftast till ett för situationen lämpligt språkregister även om det kan förekomma undantag från detta. Skribenten kan förmedla ett budskap och texten är i allmänhet smidig trots otymplighet på sina ställen.	Ett logiskt och adekvat svar som visar att skribenten har förmåga att dryfta tankar. Skribenten behåller den riktning han eller hon gett texten i inledningen och i huvudsak med en logisk disposition ända fram till en rätt klar men konventionell slutsats. Skribentens kunskap och synsätt är motiverade; skribenten har en viss tendens för oklarheter, men presenterar och motiverar dock sin syn på ett adekvat sätt.

10-11	Skribenten kan ännu uttrycka tämligen komplicerade betydelser på svenska trots osäkerhet och inexaktheter och till och med många olika småfel. Ordförrådet är i huvudsak korrekt även om det förekommer upprepningar eller det inte passar in i sammanhanget. Språkregistret varierar från formellt till fritt. Textens budskap förmedlas för det mesta klart, även om det i någon mån kräver koncentration.	Svaret är adekvat trots sin ologiskhet och snävhet. Inledningen är inte direkt slagkraftig men tyder på att skribenten har ett begrepp om struktur och disposition. Slutsatserna kan eventuellt vara korta eller ytliga. Skribenten visar att han eller hon behärskar och förstår textens grundläggande information.
8-9	Skribenten behärskar inte strukturer tillräckligt eller kan mycket ofta göra elementära fel. Textens betydelse blir ofta oklar. Kommunikationen försvåras av att ordförrådet är klen. Språkregistret är inkonsekvent och varierande. Skribenten kan i huvudsak förmedla ett budskap, men ställvis är texten mycket svår att förstå.	Texten innehåller avsevärt många saker av underordnad betydelse och skribenten koncentrerar sig nästan inte alls på det väsentliga. Inledningen är sannolikt oklar och meningslös; motiveringarna är inte logiska eller klart disponerade; slutsatserna kan eventuellt vara ogenomtänkta och ytliga. Skribenten har tydligen en viss kunskap om texten, men den är inte särskilt grundläggande.
6-7	Skribenten behärskar endast de elementära grammatikaliska strukturerna och gör verkligt många fel. Texten förmedlar endast de elementära betydelserna. Användningen av lämpligt språkregister verkar vara slumpartat. Texten är svårsläslig eller eventuellt mycket kort.	Skribenten tangerar frågan men fördjupar sig inte närmare i den. Inledning, motiveringar och slutsatser anknyter inte tillräckligt till varandra; dispositionen är slumpmässig. Kunskapsbristen är större än kunskapsmängden. Skribenten har en oklar uppfattning om texten, vilket visar att skribenten inte tillägnat sig det som behandlats i undervisningen.
4-5	Skribenten använder endast några få enkla satser. Behärskandet av grammatiken är i det närmaste obefintlig. Skribenten förmedlar betydelser med bara några enstaka ord; texten kan vara mycket svårsläslig.	Skribenten behandlar inte frågan eller har missförstått den, även om texten ställvis är adekvat. Inledningen, slutsatserna och strukturen är inte logiska. Skribenten gör grundläggande fel i fråga om textens personer, platser och händelser. Det finns knappt om hänvisningar till texten och de är inexakta.
1-3	Texten innehåller bara några godtyckliga satser som nästan helt saknar betydelse.	Skribenten behandlar knappast alls frågan. Skribenten har bara ytligt eller inte alls satt sig in i texten eller har missförstått den.
0	Uppgiften har inte lämnats in.	

SWE ONL EB oral examination, model

Muntligt prov

Läs följande text och förbered dig på att diskutera den. Du har 20 minuter på dig att ta del av texten.

Du kan diskutera följande frågor:

- Vad anser du om de ungas språk rent allmänt?
- Vilken är din inställning till språkfel i allmänhet och i sociala medier?
- Skiljer sig språket i Facebook och andra sociala medier från språket i andra sammanhang?
- Är du medveten om hur du skriver och uttrycker dig i sociala medier?
- Tycker du att mobbning förekommer oftare i sociala medier?

Oron för att sociala medier ska ha negativa effekter på ungas språk kan vara ogrundad. Danska undersökningar visar nämligen att ungdomar håller språkregler högt. En del unga är därför oroliga för att skriva och stava fel och avstår från att göra statusuppdateringar. Det är tydligt att språkliga fel inte är någon bonus. Man får lägre social status om man gör många fel. Smilisar och förkortningar är däremot inget problem. Men det kan vara problematiskt för en ung människa om man blir mobbad för sin språkliga osäkerhet. Danska forskare påstår, att så har det alltid varit. Med många språkliga fel i en jobbansökning, till exempel, minskar ens chanser.

Också svenska språkvårdare menar att Facebook varit av godo för de ungas språkutveckling. Rickard Domeij, språkvårdare på Svenska språkrådet i Stockholm, är inte så överraskad över de danska erfarenheterna. Han menar att det finns två olika språk bland unga på sociala medier. Det ena liknar talspråket – dialoger i skriftlig form – som föddes med det nya mediet.

– I det sammanhanget är man inte så noga med stavning. Ändamålet är viktigare än att slå upp i ordböcker, säger han.

Det andra språket är mer traditionellt korrekt, som i blogginlägg och statusuppdateringar.

– De unga växlar och anpassar språket mellan dessa båda genrer, säger Domeij.

Han anser också, att sociala medier, som Facebook, har varit av godo för ungas språkutveckling.

- Ja, eftersom unga använder språket hela tiden. Och ju mer man skriver, desto skickligare blir man. Men den som har en traditionell syn på språket, att man alltid ska stava korrekt, kan naturligtvis reagera, anser han.

Enligt Domeij kan det hända, att felstavare riskerar att "mobbas" på sociala medier.

- Det är naturligtvis inte bra när någon avfärdas som okunnig med ganska fula medel.

Både danska och svenska forskare anser att fortsatt forskning på området blir ett prioriterat område inom nordisk språkforskning.

(306 ord)

Källa: www.svd.se/nyheter/utrikes/facebook-bra-for-ungas-sprak_3823930.svd (16.8.2014)

BILAGA

NIVÅSKALA FÖR SPRÅKKUNSKAPER

Nivåskalan är en i Finland utarbetad tillämpning av de skalor som ingår i den allmänneuropeiska referensramen för undervisning, inlärnin g och bedömning av språk som utvecklats av Europarådet.

Färdighetsnivå A1		Begränsad kommunikation i de mest bekanta situationerna			
		Hörförståelse	Tal	Läsförståelse	Skrivning
A1.1	De första grunderna i språket	<ul style="list-style-type: none"> * Förstår ett mycket begränsat antal av de allra vanligaste orden och fraserna (hälsningar, namn, tal, uppmaningar) i vardagliga sammanhang. * Förstår trots ansträngning inte mer än det allra mest elementära språkstoffet. * Behöver väldigt mycket hjälp: upprepning, gester, översättning. 	<ul style="list-style-type: none"> * Kan med korta satser svara på enkla frågor som gäller en själv. Kommunikationen är beroende av samtalspartnern och talaren måste kanske tillgripa sitt modersmål eller gester. * Det kan finnas många långa pauser, upprepningar och avbrott i talet. * Uttalet kan orsaka stora förståelseproblem. * Behärskar ett mycket begränsat ordförråd och några inlärd a standarduttryck. * Talaren är oförmögen att uttrycka sig fritt och ledigt, men de få klichéartade uttryck han eller hon behärskar, kan vara ganska felfria. 	<ul style="list-style-type: none"> * Känner till skriftsystemet men förstår mycket lite av texten. * Känner igen ett litet antal bekanta ord och korta fraser och kan förknippa dem med bilder. * Förmågan att förstå främmande ord ens i mycket förutsebara sammanhang är ytterst begränsad. 	<ul style="list-style-type: none"> * Kan delge sina omedelbara behov i mycket korta ordalag.* Kan skriva språkets bokstäver och siffror med bokstäver, anteckna sina personuppgifter och skriva vissa bekanta ord och fraser. * Behärskar ett antal enskilda ord och uttryck. * Är inte förmögen att uttrycka sig fritt men kan skriva vissa ord och uttryck rätt.
A1.2	Elementär språkfärdighet stadd i utveckling	<ul style="list-style-type: none"> * Förstår ett begränsat antal ord, korta satser, frågor och uppmaningar som gäller personliga angelägenheter eller den aktuella situationen. * Måste anstränga sig till och med för att förstå enkla yttranden som inte tydligt anknyter till situationen. 	<ul style="list-style-type: none"> * Kan i någon mån uppge vissa omedelbara behov och fråga och svara i dialoger som handlar om grundläggande personuppgifter. Behöver ofta hjälp av sin samtalspartner. * Pauser och andra avbrott förekommer i talet. 	<ul style="list-style-type: none"> * Förstår namn, skyltar och andra mycket korta och enkla texter som anknyter till omedelbara behov. * Känner igen enskilda uppgifter i enkel text om det finns möjlighet att vid behov läsa texten på nytt. 	<ul style="list-style-type: none"> * Kan delge sina omedelbara behov med korta satser. * Kan skriva ett antal satser och fraser om sig själv och sin närmaste krets (t.ex. svar på frågor eller minneslappar). * Behärskar vissa grundläggande ord och uttryck och är förmögen att skriva mycket enkla huvudsatser.

		<p>* Behöver mycket hjälp: långsammare tal, upprepning, gester och översättning.</p>	<p>* Uttalet kan ofta vålla förståelseproblem. * Har ett mycket begränsat ordförråd, kan vissa situationsbundna uttryck och en del av den elementära grammatiken. * Alla slags fel förekommer i hög grad, också i mycket enkelt fritt tal.</p>	<p>*Förmågan att förstå obekanta ord ens i mycket förutsebara sammanhang är begränsad.</p>	<p>* Utantillärda fraser kan vara rätt skrivna men alla slags fel förekommer t.o.m. i synnerligen elementär fri skrivning.</p>
--	--	--	--	--	--

Färdighetsnivå A1		Begränsad kommunikation i de mest bekanta situationerna			
		Hörförståelse	Tal	Läsförståelse	Skrivning
A1.3	Fungerande elementär språkfärdighet	<ul style="list-style-type: none"> * Förstår enkla yttranden (personliga frågor och all dagliga anvisningar, önskningar och förbud) i rutinemässigt samtal med stöd av sammanhanget. * Kan följa med enkla samtal som anknyter till konkreta situationer eller den egna erfarenheten. * Förståelsen förutsätter också då det gäller enkla ärenden talat standardspråk som är långsammare än normalt och riktat till lyssnaren. 	<ul style="list-style-type: none"> * Kan berätta kort om sig själv och sin närmaste krets. Reder sig i de allra enklaste dialogerna och servicesituationerna. Behöver ibland hjälp av samtalspartnern. * Kan uttrycka sig flytande om det mest bekanta, annars är pauser och avbrott mycket vanliga. * Uttalet kan ibland orsaka förståelseproblem. * Behärskar ett begränsat antal korta utantillärda uttryck, det mest centrala ordförrådet och grundläggande satsstrukturer. * Elementära grammatikaliska fel förekommer i hög grad också i mycket enkelt tal. 	<ul style="list-style-type: none"> * Kan läsa bekanta och en del obekanta ord. Förstår korta meddelanden som handlar om vardag och rutiner eller där det ges enkla instruktioner. * Kan hitta enskilda behövliga uppgifter i en kort text (postkort, väderrapporter). * Läser och förstår också ett kort textstycke mycket långsamt. 	<ul style="list-style-type: none"> * Reder sig i enkla lätt förutsebara skrivuppgifter i de mest bekanta situationerna som anknyter till vardagliga behov och erfarenheter. * Kan skriva enkla texter (ett enkelt postkort, personuppgifter, enkel diktamen). * Behärskar de allra vanligaste orden och uttrycken som har att göra med detaljer eller konkreta behov i elevens eget liv. Kan skriva några meningar som består av enkla sats. * Många slags fel förekommer i elementär fri skrivning.

Färdighetsnivå A2		Grundförutsättningar för direkt socialt umgänge samt kort redogörelse			
		Hörförståelse	Tal	Läsförståelse	Skrivning
A2.1	Den grundläggande språkfärdighetens begynnelsekedje	<ul style="list-style-type: none"> * Kan förstå enkelt tal eller följa med i en diskussion om ämnen som är direkt viktiga för honom eller henne. * Förstår det mest centrala innehållet i korta, enkla diskussioner som intresserar (anvisningar, meddelanden) och upptäcker när man på teve övergår från ett ämne till ett annat. * Förståelse av också ett enkelt budskap förutsätter tydligt standardspråk i normalt tempo, och kräver dessutom ofta upprepning. 	<ul style="list-style-type: none"> * Kan med korta satser berätta om sin närmaste krets. Reder sig i enkelt umgänge och i de vanligaste servicesituationerna. Kan inleda och avsluta en kort dialog men sällan själv uppehålla en längre diskussion. * Vissa bekanta avsnitt är flytande, men det förekommer många klart uppenbara pauser och felaktiga inledningar i talet. * Uttalet är förståeligt trots att den främmande accenten är mycket uppenbar och trots att det felaktiga uttalet kan välla enstaka problem med förståelsen. * Behärskar det lätt förutsebara basordförrådet och många av de viktigaste strukturerna (såsom konjunktioner och tempusformer i förfluten tid). * Behärskar i fritt tal den allra enklaste grammatiken på elementär nivå, men fortfarande förekommer det många fel även i språkets grundstrukturer. 	<ul style="list-style-type: none"> * Förstår enkla texter som innehåller det allra vanligaste ordförrådet (privata brev, korta nyhetsartiklar, vardagliga bruksanvisningar). * Förstår huvudtankarna i texter och vissa detaljer i en text på några stycken. Kan lokalisera och jämföra enskilda uppgifter och klarar lätt av enkel slutledning utgående från sammanhanget. * Läser och förstår också korta textstycken långsamt. 	<ul style="list-style-type: none"> * Reder sig i skrivuppgifter i de mest rutinmässiga vardagssituationerna. * Kan skriva korta, enkla meddelanden (personliga brev, lappar) som har att göra med vardagliga behov och enkla, katalogmässiga beskrivningar om mycket bekanta ämnen (verkliga eller fiktiva personer, händelser, egna och familjens planer). * Behärskar ett konkret ordförråd som anknyter till grundbehov samt grundläggande tempusformer och satser som är samordnade med enkla bindeord (och, men). * Kan skriva de allra enklaste orden och strukturerna ganska rätt men gör gång på gång fundamentala fel (tempusformer, böjning) och använder många klumpiga uttryck i fri skrivning.

Färdighetsnivå A2		Grundförutsättningar för direkt socialt umgänge samt kort redogörelse			
		Hörförståelse	Tal	Läsförståelse	Skrivning
A2.2	Grundläggande språkfärdighet stadd i utveckling	<ul style="list-style-type: none"> * Förstår tillräckligt för att kunna tillfredställa sina konkreta behov. Kan i stora drag följa tydligt tal om fakta. * Kan i allmänhet känna igen ämnet i en pågående diskussion. Förstår vanlig vokabulär och ett mycket begränsat antal idiom i situationsbundet tal som handlar om bekanta eller allmänt kända ämnen. * Förståelsen också av enkla budskap förutsätter standardspråk som uttalas långsamt och tydligt och dessutom rätt ofta behöver upprepas. 	<ul style="list-style-type: none"> * Kan ge en kort, katalogmässig beskrivning om sin närmaste krets och dess vardag. Kan delta i rutinsamtal om egna angelägenheter eller sådant som är viktigt för en själv. Kan behöva hjälp för att diskutera och måste undvika vissa ämnesområden. * Talet är tidvis flytande men olika slags avbrott är mycket uppenbara. * Uttalet är förstäligt trots att den främmande accenten är uppenbar och felaktigt uttal förekommer. * Behärskar ett vanligt, vardagligt ordförråd och några idiomatiska uttryck ganska bra. Behärskar flera enkla och även några mera krävande strukturer. * I mera omfattande fritt tal förekommer många fundamentala fel (t.ex. i verbens tempusformer) som tidvis kan göra talet svårförståeligt. 	<ul style="list-style-type: none"> * Förstår huvudtankarna och vissa detaljer i meddelanden på några stycken i alldagliga sammanhang som i viss mån är krävande (reklam, brev, matsedlar, tidtabeller) samt faktatexter (bruksanvisningar, smånotiser). * Kan skaffa ny lätt förutsebar information om bekanta ämnen i välstrukturerade texter på några stycken. Kan utgående från formen och kontexten sluta sig till betydelsen av obekanta ord. * Upprepad läsning och hjälpmedel är ofta nödvändiga för förståelsen av ett textstycke. 	<ul style="list-style-type: none"> * Reder sig i skrivuppgifter i rutinmässiga vardagssituationer. * Kan skriva en mycket kort, enkel beskrivning av händelser, tidigare aktiviteter och personliga erfarenheter eller om alldagliga ting i sin livsmiljö (korta brev, minneslappar, ansökningar, telefonmeddelanden). * Behärskar det grundläggande alldagliga ordförrådet, strukturerna och de vanligaste sätten att binda ihop ord och satser. * Skriver enkla ord och strukturer rätt men gör fel i ovanligare strukturer och former och använder klumpiga uttryck.

Färdighetsnivå B1		Att reda sig i vardagslivet			
		Hörförståelse	Tal	Läsförståelse	Skrivning
B1.1	Fungerande grundläggande språkfärdighet	<p>* Förstår huvudtankarna och viktiga detaljer i tal som behandlar teman som återkommer i skolan, på arbetet eller under fritiden, inklusive korta referat. Får tag i huvudpunkterna i radionyheter, filmer, tv-program och tydliga telefonmeddelanden.</p> <p>* Kan följa tal som baserar sig på gemensam erfarenhet eller allmänbildning. Förstår det gängse ordförrådet och ett visst antal idiom.</p> <p>* Förståelse av längre talskvenser förutsätter tydligare och långsammare standard-språk än normalt. Uppprepningar behövs då och då.</p>	<p>* Kan berätta också vissa detaljer om bekanta saker. Reder sig i de vanligaste alldagliga situationerna och inofficiella samtal på språkområdet. Kan kommunicera om sådant som är viktigt för eleven själv även i lite mer krävande situationer. En lång framställning eller abstrakta ämnen ger upphov till uppenbara svårigheter.</p> <p>* Kan uppehålla förståeligt tal men pauser och tveksamhet förekommer i längre talskvenser.</p> <p>* Uttalet är klart förståeligt trots att den främmande accenten tidvis är uppenbar och uttalsfel i viss mån förekommer.</p> <p>* Kan använda ett ganska omfattande vardagligt ordförråd samt några allmänna fraser och idiom. Använder många olika slag av strukturer.</p> <p>* I längre fritt tal är grammatikfel vanliga (t.ex. artiklar och ändelser saknas), men de stör sällan förståelsen.</p>	<p>* Kan läsa många slags texter på några sidor (tabeller, kalendrar, kursprogram, kokböcker) om bekanta ämnen och utan förberedelser följa huvudtankar, nyckelord och viktiga detaljer i texten.</p> <p>* Kan följa huvudtankarna, nyckelord och viktiga detaljer i en text på ett par sidor som behandlar ett bekant ämne.</p> <p>* Förståelsen kan vara bristfällig då det gäller ämnesområden som avviker från alldagliga erfarenheter samt detaljer i texten.</p>	<p>* Kan skriva förståelig text som i viss mån förmedlar detaljerad vardagskunskap om verkliga eller fiktiva ämnen som intresserar.</p> <p>* Kan skriva en klart utformad koherent text genom att foga ihop enskilda uttryck till längre avsnitt (brev, beskrivningar, berättelser, telefonmeddelanden). Kan effektivt förmedla bekant information genom de vanligaste formerna av skriftlig kommunikation.</p> <p>* Behärskar ett tillräckligt ordförråd och de strukturer som behövs för texter i de flesta bekanta situationer, trots att interferens och uppenbara omskrivningar förekommer.</p> <p>* Det rutinmässiga språkstoffet och grundstrukturerna är redan relativt felfria, men en del mer krävande strukturer och ordfogningar orsakar problem.</p>

Färdighetsnivå B1		Att reda sig i vardagslivet			
		Hörförståelse	Tal	Läsförståelse	Skrivning
B1.2	Flytande grundläggande språkfärdighet	<p>* Förstår tydlig, faktabaserad information som anknyter till bekanta och relativt allmänna ämnen i sammanhang som i viss mån är krävande (indirekta förfrågningar, arbetsdiskussioner, förutsebara telefonmeddelanden).</p> <p>* Förstår huvudpunkterna och de viktigaste detaljerna i en pågående, formell eller informell mera omfattande diskussion.</p> <p>* Förståelse förutsätter standardspråk eller en relativt bekant accent samt sporadiska upprepningar och omformuleringar.</p> <p>Diskussioner mellan infödda i snabbt tempo samt okända detaljer om främmande ämnesområden orsakar problem.</p>	<p>* Kan med beskrivningar, specificeringar och jämförelser berättas om vanliga, konkreta ämnen och kan också redogöra för andra ämnen såsom filmer, böcker eller musik. Kan kommunicera säkert i de flesta vanliga situationer. Den språkliga framställningen är kanske inte särskilt exakt.</p> <p>* Kan uttrycka sig relativt obehindrat. Trots att pauser och avbrott förekommer fortsätter talet och eleven gör sig förstådd.</p> <p>* Uttalet är mycket lätt att förstå trots att intonationen och betoning inte helt motsvarar målspråkets.</p> <p>* Kan använda ett ganska omfattande ordförråd och vanliga idiom. Använder även många slags strukturer och komplicerade satser.</p> <p>* Grammatikfel förekommer i viss mån men stör sällan ens mer omfattande kommunikation.</p>	<p>* Kan läsa texter på några stycken om många slags ämnesområden (tidningsartiklar, broschyrer, bruksanvisningar, enkel skönlitteratur) och klarar också av texter som kräver en viss slutledningsförmåga i praktiska situationer som är viktiga för en själv.</p> <p>* Kan söka fram och kombinera uppgifter ur olika texter på några sidor för att utföra en viss uppgift.</p> <p>* Vissa detaljer och nyanser i långa texter kan förbli oklara.</p>	<p>* Kan skriva personliga och mer offentliga meddelanden, och i dem innefatta nyheter och uttrycka tankar om bekanta abstrakta ämnen och om kultur som exempelvis musik eller film.</p> <p>* Kan skriva en disponerad text på några stycken (anteckningar, korta sammandrag och redogörelser utifrån en klar diskussion eller framställning). Kan i viss mån motivera sina huvudtankar och ta hänsyn till läsaren.</p> <p>* Behärskar ordförråd och satsstrukturer som behövs för många slag av skrivande. Kan uttrycka samordning och underordning.</p> <p>* Kan skriva ett förstäligt och relativt felfritt språk, låt vara att det förekommer fel i krävande strukturer, i textens disposition och stil och att påverkan från modersmålet eller något annat språk är uppenbar.</p>

Färdighetsnivå B2		Att klara sig i regelbundet umgänge med infödda			
		Hörförståelse	Tal	Läsförståelse	Skrivning
B2.1	Självständig språkfärdighet, grundnivå	<p>* Förstår de centrala tankarna i muntlig framställning som är invecklad till språk och innehåll och som behandlar konkreta eller abstrakta ämnesområden. Kan följa detaljerade framställningar av allmänt intresse (nyheter, intervjuer, filmer, föreläsningar).</p> <p>* Förstår huvudpunkterna i det talade, talarens avsikter och attityder, stil och grad av formalitet. Kan följa omfattande tal och invecklad argumentation om talets gång är tydligt markerad (t.ex. genom bindeord eller rytmisering). Kan komprimera innehållet eller återge de centrala detaljerna i det hörda.</p> <p>* Förstår en stor del av en pågående diskussion men kan uppleva det svårt att förstå ett samtal i snabbt tempo som förs mellan infödda talare om dessa inte på något sätt försöker förtydliga budskapet.</p>	<p>* Kan presentera klara och exakta beskrivningar av många slags erfarenheter, berätta om sina känslor samt redogöra för vilken personlig betydelse händelser och erfarenheter har. Kan aktivt delta i de flesta praktiska och sociala situationer samt i relativt formella diskussioner. Är kapabel att regelbundet kommunicera med infödda utan att oavsiktligt göra sig löjlig eller irriterande. Den språkliga framställningen är inte alltid helt elegant.</p> <p>* Kan tala i ganska jämnt tempo och längre pauser i det talade förekommer endast sällan.</p> <p>* Uttalet och intonationen är tydliga och naturliga.</p> <p>* Kan mångsidigt använda språkets strukturer och ett relativt omfattande ordförråd som inkluderar idiomatiska och abstrakta ord. Visar en växande förmåga att reagera på de formkrav som situationen ställer.</p> <p>* Behärskar grammatiken rätt väl och sporadiska fel försvårar i allmänhet inte förståelsen.</p>	<p>* Kan självständigt läsa texter på några sidor (tidningsartiklar, noveller, underhållnings- och faktaaliteratur, rapporter och detaljerade anvisningar) inom den egna branschen eller på allmänna ämnesområden. Texterna kan handla om abstrakta eller fackmässiga ämnen och innehålla fakta, attityder och åsikter.</p> <p>* Kan känna igen skribentens avsikt och textens syfte och lokalisera flera olika detaljer i en lång text. Kan snabbt se textinnehållet och bruksvärdet i ny information för att besluta om det lönar sig att bekanta sig närmare med texten.</p> <p>* Endast idiom och kulturella anspelningar i långa texter vållar problem.</p>	<p>* Kan skriva klart och detaljerat om många ämnesområden som intresserar, om bekanta abstrakta ämnen, rutinemässiga sakter samt mer formella sociala meddelanden (kritik, affärsbrev, anvisningar, ansökningar, sammandrag).</p> <p>* Kan effektivt uttrycka sina kunskaper och åsikter i skrift samt kommentera andras synpunkter. Kan i sina texter kombinera eller komprimera information från olika källor.</p> <p>* Behärskar ett omfattande ordförråd och krävande satsstrukturer samt språkliga medel för att åstadkomma en klar och koherent text. Följsamheten i olika nyanser och stilar är begränsad och i en lång framställning kan hopp från en sak till en annan förekomma.</p> <p>* Behärskar rättskrivning, grammatik och användning av skiljetecken rätt bra och felen leder inte till missförstånd. Modersmålets inflytande kan synas i det skrivna. Krävande strukturer samt följsamheten i uttryck och stil kan vålla problem.</p>

Färdighetsnivå B2		Att klara sig i regelbundet umgänge med infödda			
		Hörförståelse	Tal	Läsförståelse	Skrivning
B2.2	Fungerande självständig språkfärdighet	<p>* Förstår pågående eller bandat, klart disponerat standardspråk i alla situationer inom det sociala livet, utbildning och arbetsliv (inklusive officiella samtal och livliga samtal mellan infödda).</p> <p>* Kan för krävande uppgifter kombinera invecklad och detaljerad information utifrån omfattande diskussioner eller framställningar. Kan sluta sig till outtalade attityder och socio-kulturella anspelningar samt kritiskt bedöma det hörda.</p> <p>* Förstår främmande talare och språkformer. Kraftigt bakgrundsbuller, språklig humor, ovanliga idiom samt kulturella anspelningar kan ännu vålla svårigheter.</p>	<p>* Kan hålla en förberedd framställning om många slags allmänna ämnen. Är kapabel att umgås och fritt och behändigt kommunicera med infödda talare. Kan diskutera och underhandla om mångahanda saker, framföra och kommentera krävande tankegångar och haka på andras inlägg. Kan uttrycka sig säkert, tydligt och artigt enligt situationens krav. Framställningen kan vara schematisk och talaren måste ibland tillgripa omskrivningar.</p> <p>* Kan kommunicera spontant, ofta mycket flytande och obehindrat trots sporadisk tveksamhet.</p> <p>* Uttalet och intonationen är mycket tydliga och naturliga.</p> <p>* Behärskar omfattande språkliga medel för att uttrycka konkreta och abstrakta, bekanta och obekanta ämnesområden säkert och tydligt i enlighet med situationens formella krav. Språkliga orsaker begränsar mycket sällan framställningen.</p> <p>* Behärskar grammatiken väl. Talaren korrigerar ofta själv sina fel och felen stör inte förståelsen.</p>	<p>* Kan självständigt läsa invecklade texter på flera sidor som skrivits för olika ändamål (dagstidningar, noveller, skönlitteratur). En del av dem kan vara obekanta eller endast delvis bekanta men betydelsefulla för personen själv.</p> <p>* Kan känna igen skribentens attityd och textens syfte. Kan lokalisera och kombinera flera abstrakta uppgifter i invecklade texter. Förstår tillräckligt för att kunna komprimera huvudpunkterna eller uttrycka dem på ett annat sätt.</p> <p>* Endast idiom och kulturella anspelningar i långa texter vållar problem.</p>	<p>* Kan skriva tydliga, detaljerade, formella och informella texter om invecklade verkliga eller fiktiva händelser och erfarenheter för bekanta och tidvis obekanta läsare. Kan skriva essäer, formella eller informella redogörelser, göra erforderliga anteckningar och sammandrag.</p> <p>* Kan skriva klara och välstrukturerade texter, uttrycka sin åsikt, argumentera systematiskt, analysera, resonera samt komprimera uppgifter och tankar.</p> <p>* Det språkliga uttrycksförrådet begränsar inte skrivandet märkbart.</p> <p>* Behärskar grammatiken, ordförrådet och textuppläggningsen väl. Fel kan förekomma i ovanliga strukturer, i idiomatiska uttryck samt i stilfrågor.</p>

Färdighetsnivå C1-C2		Att klara sig i många olika slag av krävande språkbrukssituationer			
		Hörförståelse	Tal	Läsförståelse	Skrivning
C1.1	Avancerad språkfärdighet, grundnivå	<p>* Kan relativt lätt förstå längre tal eller framställningar (filmer, föreläsningar, diskussioner, debatter) om olika bekanta och allmänna ämnen även om det talade inte är tydligt strukturerat och innehåller idiomatiska uttryck och registerbyten.</p> <p>* Har lätt för att förstå olika slags inspelningar i detalj och lägger märke till relationen mellan talarerna samt deras avsikter.</p> <p>* En främmande accent eller mycket dialektalt talspråk vållar svårigheter.</p>	<p>* Är kapabel att hålla en längre, förberedd och även formell framställning. Kan aktivt delta i invecklade situationer med abstrakta och detaljerade ämnen samt leda rutinmässiga möten och smågrupper. Kan använda språket för social interaktion av många slag. Variationen mellan olika stilarter och språkformer vållar svårigheter.</p> <p>* Kan kommunicera flytande, spontant och nästan obehindrat.</p> <p>* Kan variera intonationen och placera satsbetoningen rätt för att uttrycka också de allra finaste betydelsenyanserna.</p> <p>* Behärskar ett omfattande struktur- och ordförråd som synnerligen sällan begränsar kommunikationen. Kan uttrycka sig säkert, tydligt och artigt enligt situationens krav.</p> <p>* Behärskar grammatiken väl. En del slumpmässiga fel försvårar inte förståelsen och talaren kan ofta korrigera dem själv.</p>	<p>* Förstår i detalj relativt långa och invecklade texter på olika områden.</p> <p>* Kan efter behov variera sitt sätt att läsa. Kan läsa kritiskt och bedöma stilistiska nyanser samt lägger märke till skribentens attityder och dolda betydelser i texten. Kan lokalisera och kombinera många slags abstrakta uppgifter i invecklade texter, komprimera dem och dra krävande slutsatser utifrån texterna.</p> <p>* För att förstå de mest krävande detaljerna och idiomatiska avsnitten i en text behövs hjälpmedel eller flera omläsningar.</p>	<p>* Kan skriva tydliga, välstrukturerade texter om invecklade ämnen, uttrycka sig exakt och ta hänsyn till mottagaren. Kan skriva om verkliga och fiktiva ämnen med en säker och personlig stil och kan använda språket smidigt och mångsidigt. Kan skriva tydliga och omfattande redogörelser också om krävande ämnen.</p> <p>* Skribenten visar att han eller hon behärskar många sätt att disponera texten och göra den mer koherent.</p> <p>* Det språkliga uttrycksförrådet är mycket omfattande. Behärskar idiomatiska uttryck och vanliga fraser väl.</p> <p>* Behärskar grammatiken, ordförrådet och textupplägningen mycket väl. Fel kan sporadiskt förekomma i idiomatiska uttryck samt i stilfrågor.</p>